

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu

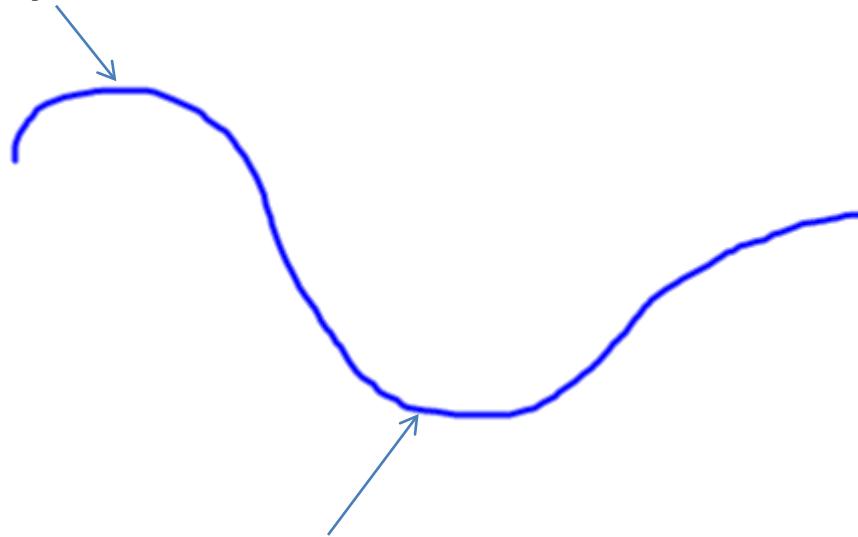
Tematická oblast	fyzická geografie
Datum vytvoření	8.1. 2013
Ročník	1.
Stručný obsah	Geomorfologie – Vznik pohoří
Způsob využití	gymnázium
Autor	Mgr. Magdaléna Teplá
Kód	VY_32_INOVACE_39_GTEP19

Vznik pohoří

- **Vrásnění:** jev, kdy se vlivem velkých tlaků (způsobených pohybem litosférických desek) horizontálně uložená souvrství snaží zaujmout co nejmenší prostor a shrnují se.
- Usazené horniny jsou vlivem tlaků zprohýbány do vln, které se nazývají **vrásky**.

Vrásy

- sedlo vrásky (antiklinála) – horské hřebety

- koryto vrásky (synklinála) - údolí

Vrásnění

- Velké ležaté vrásy vytváří ***vrásové příkrovy*** (Pálava, Alpy, Himaláj)
- ***Vrásnění:*** a) Prvohory → Kaledonské
→ Varijské (Krkonoše, Šumava, Krušné hory)
- b) Třetihory → Alpínské (Alpy, Karpaty)

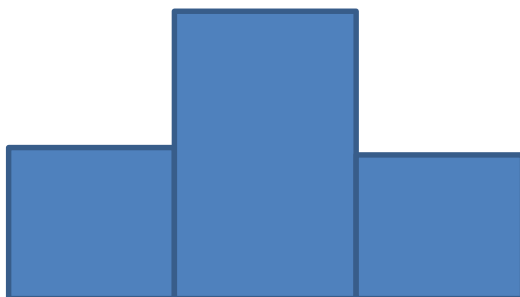
Vrásnění

- ***Vrásová pohoří:*** Apalačské pohoří, Jura ve Švýcarsku
- ***Kerná pohoří:*** jestliže vzroste tlak v zemské kůře a horniny se již nemohou ohýbat, lámou se a vznikají dlouhé praskliny (zlomy)
- ***Zlomy*** se vyskytují buď ojediněle nebo častěji hromadně

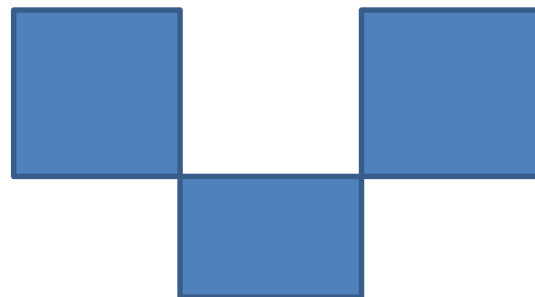
Kerná pohoří

- Zemská kůra je rozlámána na velké kry:

- Hrást'

- Příkopová propadlina

Kerná pohoří

- Soustava hrástí a příkopových propadlin vytváří **kerná pohoří** (Východoafrická příkopová propadlina, Bajkal, Boskovická brázda, Jeseníky)
- Většina pohoří vznikla **vrásněním** a následným **rozlámaním na kry**, takže jsou kombinovaného původu.

Vyluštěte tajenku

Alpy se skládají z několika celků.

- 1) Název pohoří táhnoucího se od Francie do Slovinska:
- 2) Okrajové části oceánu označujeme jako:
- 3) Ve třetihorách probíhalo ..... vrásnění.
- 4) Název nejvyššího pohoří na Zemi:
- 5) Antiklinála se řekne jinak:
- 6) Opakem odlivu je:
- 7) Z antiklinály a synklinály se skládá:
- 8) V prvohorách probíhalo ..... vrásnění.
- 9) Na severu ..... se vyskytují Penninské Alpy.

Na jihu Francie u pobřeží Ligurského moře se jim říká..... (tajenka)

- 1) _ _ _ _
- 2) _ _ _ _
- 3) _ _ _ _ _ _
- 4) _ _ _ _ _ _
- 5) _ _ _ _ _
- 6) _ _ _ _ _
- 7) _ _ _ _ _
- 8) _ _ _ _ _ _ _ _
- 9) _ _ _ _ _

Tajenka

- Alpy se skládají t několika celků.

Na jihu Francie u pobřeží Ligurského moře se jim říká: **Přímořské**

- Použité zdroje a literatura:

Dobrovolná, V.: Školní atlas světa, Praha:
Kartografie Praha, 2002. 148s.

Tomeš, J., Jelínek, R. a kol: Školní atlas – Dnešní svět,
Praha: Terra, 1997, 93s.

Karniš, J., Kupka, R., Gutwirth, L.: Obecný fyzický zeměpis.
Praha: SPN, 1967. 351 s.